

2. BÖLÜM:

ŞİRK TEHLİKESİ

"(Kıyamet günü) şirk koşanlara şöyle deriz:

Hani ortaklarınız nerede?

Derler ki: Rabbimiz Allah'a yemin olsun ki,

şirk koşanlardan değildik."

(Kur'ân, En'am suresi, 22-23. ayetler)

İlk bölümde, ilgili Kur'ân ayetleri ışığında, şirk konusunda niçin dikkatli olmamız gerektiğinden ve tevhidin niçin çok önemli bir mesele olduğundan bahsettik. Söz konusu ayetlerde yapılan uyarıları ciddiye alan herkesin, şu endişeyi taşıması beklenir: "Acaba ben de farkında olmadan Allah'a şirk koşuyor olabilir miyim?"

Sokağa çıkıp herhangi bir kişiye "Allah'a şirk koşuyor musun?" diye sorsak, alacağımız cevap "hayır" olacaktır. İnsanların, şirk koşmadıklarına dair kendilerinden bu kadar emin olmalarının birkaç sebebi olabilir:

1. İçinde yaşadığı toplumdaki insanların çoğunluğu ile aynı şeylere inanıyor olmaları ve bu kadar insanın şirk koşmasının mümkün olamayacağını düşünmeleri, yani

✓ **çoğunluğa güvenmeleri**

2. Eskiden yaşamış insanlarla aynı şeylere inanıyor olmaları ve bu kadar insanın, özellikle de "büyük alimlerin" şirk koşmasının mümkün olamayacağını düşünmeleri, yani
  - ✓ **atalarına güvenmeleri**
3. Allah'ın varlığına, onun kitaplarına ve peygamberlerine inanan bir insanın şirk koşmasının mümkün olamayacağını düşünmeleri, yani
  - ✓ **şirkin ne olduğunu bilmemeleri**

Kur'ân ayetlerini incelediğimizde; çoğunluğa güvenmenin, atalara güvenmenin ve şirk hakkında yeterince bilgi sahibi olmamanın birtakım tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini açıkça görebilmekteyiz.

Çoğunluğa güvenmek risklidir!

"Yeryüzündekilerin çoğunluğuna uyarsan,

seni Allah yolundan saptırırlar."

(Kur'ân, En'am suresi, 116. ayet)

Allah elçisinden şu gerçeği duyurmasını istemiştir: "De ki: Kötü olanın sayıca çok olması sana hoş gelse de; kötü ile iyi bir değildir." (Kur'ân, Maide suresi, 100. ayet). Bu ayette sayısal çokluğun değil; kalitenin önemli olduğu ifade edilmektedir. Yani, çoğunluğun çekiciliğine kapılarak "sürüye uymak" doğru olmaz.

"Çoklukla övünmek; sizi (doğruluktan) engelledi." (Kur'ân, Tekasur suresi, 1. ayet) Bu ayet, çoğunluğa güvenme duygusunun birtakım riskler taşıdığını göstermektedir. İnsanlar, yaşadıkları toplumdaki bireylerin çoğunluğuyla aynı inancı paylaştıklarında

kendilerini güvende hissederler. Oysa, bir inancın çok sayıda kişi tarafından benimsenmiş olması, onun mutlaka doğru olduğu anlamına gelmez. Allah elçisine Őu gerçeği hatırlatmaktadır: "Sen ne kadar arzu etsen de, insanların çoğu iman edecek değildir. Onların çoğu, ancak Şirk koŐarak Allah'a inanır." (Kur'ân, Yusuf suresi, 103. ve 106. ayetler).

Atalara güvenmek risklidir!

**"Ataları doğru yoldan sapmıŐtı,
kendileri de atalarının yoluna uyup bilinçsizce
yürütölüyorlar."**

(Kur'ân, Saffat suresi, 69-70. ayetler)

Kuran'ın pek çok ayetinde; tevhit çağrısı yapan peygamberlerle, atalarının izledikleri yolu takip etmekte ısrar eden müşrikler (Şirk koşan kimseler) arasındaki mücadele anlatılmaktadır. "(Müşrikler) Şöyle dediler: Atalarımızı bir din üzerinde bulduk; bizler de, onların izleri üzerinde doğru yolda olanlarız." (Kur'ân, Zuhuf suresi, 22. ayet) "Senden önce de, hangi memlekete bir uyarıcı gönderdiysek, oranın Őımarık zenginleri Şöyle demiŐlerdir: Atalarımızı bir din üzerinde bulduk; bizler de, onların izleri üzerinde takipçileriz. (Peygamberler ise) Şöyle derdi: Ya size atalarınızı üzerinde bulduğunuz Őeyden daha doğrusunu getirdiysem?" (Kur'ân, Zuhuf suresi, 23-24. ayetler).

Markos İncili'nde, İsa'nın Yahudi din adamlarına Şöyle söylediği yazmaktadır: "Siz Tanrı buyruğunu bir yana bırakmıŐ, insan geleneğine uyuyorsunuz. Kendi geleneğinizi sürdürmek için Tanrı buyruğunu bir kenara itmeyi ne de güzel beceriyorsunuz!" (Markos İncili, 7. bölüm, 8-9. ayetler). İncil'deki bu ifade,

yukarıdaki Kur'ân ayetinde bahsedilen durumun bir örneği olabilir. En doğrusunu Allah bilir.

Hemen hemen bütün peygamberler, gönderildikleri toplumlar tarafından, eskilerin yolundan ayrılıp geleneksel inancı bozmaya çalışmakla suçlanmışlardır. "Ayetlerimiz onlara açık deliller olarak okunduğu zaman, bu ancak atalarınızın kulluk ettiği şeylerden sizi alıkoymak isteyen bir adamdır, derlerdi." (Kur'ân, Sebe suresi, 43. ayet). Tevhit çağrısı karşısında, inançlarına körü körüne bağlanmış olan müşriklerden yükselen sesler; atalardan miras kalan inanca sıkıca sarılmak gerektiği yönünde olmuştur: "(Müşrikler şöyle dediler) Sakın ilahlarınızı bırakmayın!" (Kur'ân, Nuh suresi, 23. ayet), "Yolunuzda yürümeye devam edin ve ilahlarınız üzerinde kararlı olun!" (Kur'ân, Sad suresi, 6. ayet)

Atalarını taklit eden insanların; atalarının doğruluktan ayrılmış olması halinde, tıpkı onlar gibi sapkınlık içinde kalacakları açıktır. Kur'ân'da şöyle denilmektedir: "Onlara, Allah'ın indirdiğine uyun, denildiği zaman; bizler atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız, derler. Ya ataları bir şeye akletmeyen ve doğru yolu bulamayan kimseler idiyse?" (Kur'ân, Bakara suresi, 170. ayet). "Onlara, Allah'ın indirdiğine ve elçisine gelin, denildiği zaman; atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey bize yeter, derler. Ya, ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolu bulamayan kimseler idiyse?" (Kur'ân, Maide suresi, 104. ayet). "Onlara, Allah'ın indirdiğine uyun, denildiği zaman; bizler atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız, derler. Ya şeytan onları ateşin azabına çağırırsa?" (Kur'ân, Lokman suresi, 21. ayet).

Peygamberlerin ardından sapma riski vardır!

"Müminlerin kalplerinin Allah'ı anması

**ve O'ndan inen şeye (Kur'ân'a) içten bağlanmasının
zamanı gelmedi mi?**

**Müminler, daha önce kendilerine kitap verilenler gibi
olmasınlar!**

Onların üzerinden uzun zaman geçince,

kalpleri katılaşıverdi;

(şu an) çoğu yoldan çıkmış kimselerdir. "

(Kur'ân, Hadid suresi, 16. ayet)

Allah Kur'ân'da şöyle buyurmuştur: "Elçilerimiz onlara açık deliller getirmiştir. Ardından, onların çoğu yeryüzünde haddi aşan kimseler haline gelmiştir." (Kur'ân, Maide suresi, 32. ayet)

Kur'ân'da bize şu bilgiler verilmektedir: Musa Peygamber, 40 gün boyunca Sina Dağı'nda kalmak üzere İsrailoğulları'nın arasından ayrıldıktan sonra; İsrailoğulları, içlerinde Harun peygamber olmasına rağmen, eski inançlarına geri dönerek Allah'a şirk koşmuşlardır (Bakara suresi, 51. ve 92. ayet; Nisa suresi, 153. ayet; A'raf suresi, 142., 148-150. ayetler; Taha suresi, 85-96. ayetler). Kur'ân'da üzerinde etraflıca

durulan bu konudan, Müslümanların ders almaları gerekir. "Bir fitne olmayacağını sandılar; körleşip sağırлаştılar." (Kur'ân, Maide suresi, 71. ayet)

Tevrat'ta geçen şu cümleler oldukça dikkat çekicidir: "(Musa şöyle seslendi) Sizin başkaldıran, dikbaşı kişiler olduğunuzu biliyorum. Bugün ben sağken, aranızdayken bile Rabb'e karşı geliyorsunuz; ölümünden sonra daha ne kadar çok başkaldıracaksınız. Ölümünden sonra büsbütün yozlaşacağınızı, size buyurduğum yoldan sapacağınızı biliyorum." (Tevrat, Yasa Kitabı, 31. bölüm, 27. ve 29. ayetler). Tevrat'ta geçen bu ifadeler, yukarıdaki Kur'ân ayetiyle uyumludur. En doğrusunu Allah bilir.

Hristiyanlar, İsa Peygamber'in ölümünden sonra, onu ve annesini Allah'a ortak koşmuşlardır. Kur'ân'da, kıyamet gününden bir sahne şöyle anlatılır: "Allah buyurduğu zaman: Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara, beni ve annemi Allah'ın yanında iki ilah edinin, diye sen mi söyledin? İsa da şöyle der: Seni tenzih ederim! Benim için hak olmayan bir şeyi söylemem bana yakışmaz. Onu söylemiş olsaydım, sen bilirdin. Sen, nefsimdekini bilirsin. Ben, sendekini bilemem. Sen gizlilikleri çok iyi bilersin. Ben onlara ancak, benim de Rabbim sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin, diye bana emrettiğin şeyi söyledim. İçlerinde olduğum müddetçe, onların üzerinde şahit idim. Beni vefat ettirdiğin zaman, onların üzerinde gözetleyici Sen oldun ve Sen, her şeye şahitsin." (Kur'ân, Maide suresi, 116. ve 117. ayetler). Günümüz İncil metinlerinde İsa peygamberin yaptığı tevhit çağrısını görebilmek mümkündür: "Onların tartışmalarını dinleyen ve İsa'nın onlara güzel bir cevap verdiğini gören bir din bilgini yaklaşmış ona, <<Tüm buyrukların en önemlisi hangisidir?>> diye sordu. İsa şöyle karşılık verdi: <<En önemlisi şudur: Dinle, ey İsrail! Tanrımız olan Rab, tek Rabdir!>>" (Markos İncili, 12. bölüm, 28. ve 29. ayetler).

Yukarıdaki örneklerden de fark edilebileceği gibi, "Bir sorun olsaydı eğer, eskiden yaşamış büyük insanlar, onu zaten düzeltirlerdi." anlayışı, oldukça hatalı bir yaklaşımdır. İsrailoğulları, Musa Peygamber'in aralarından ayrılmasıyla birlikte, kısa bir süre içerisinde sapmışlardır; üstelik Harun Peygamber aralarında olduğu halde... İsa Peygamber'in ölümünden sonra da, onun ve annesinin ilahlaştırılması engellenememiş ve bu yanlış inanç düzeltilememiştir. Bunca papa, bunca piskopos, bunca aziz yanılmıştır!

Müşrikler de Allah'ın varlığına inanırlar!

"Dikkat edin! Halis (saf) din Allah'ındır. O'nun yanında evliya (veliler) edinen kimseler (müşrikler) şöyle derler: Biz onlara, sırf bizi Allah'a iyice yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz."

(Kur'ân, Zumer suresi, 3. ayet)

Müşrikler, Allah'ın varlığına inanan, ancak O'na şirk koşan kimselerdir. Kur'ân'da şöyle denir: "Onlar (müşrikler), Allah'ın yanında, kendilerine ne zararı ne de faydası olan şeylere kulluk ediyorlar ve şöyle diyorlar: Bunlar Allah katında bizim şefaathçilerimizdir." (Kur'ân, Yunus suresi, 18. ayet).

Yahudiler ve Hristiyanlar, Tanrı'nın varlığına ve onun elçilerine ve kitaplarına inandıklarını söylerler; kendilerinin doğru yolda olduklarını düşünürler. Ancak Allah Yahudiler ve Hristiyanlar hakkında Kur'ân'da şöyle buyurmuştur: "Onlar hahamlarını (din adamlarını), papazlarını ve Meryem oğlu Mesih'i, Allah'ın yanında rabler edindiler. Oysa, tek bir ilaha kulluk etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka hiçbir ilah yoktur! Ortak koştukları şeylerden münezzehdir." (Kur'ân, Tevbe suresi, 31. ayet). Bu ayet, Allah'ın elçilerini aşırı yüceltmenin ve alimlerin ürettiklerini Allah'ın indirdikleriyle bir tutmanın sakıncalarına işaret etmektedir. Din adamlarının Allah adına uydurdukları şeyler, insanları birtakım yanlışlıkların içerisine sürükleyebilir. Kur'ân'da şöyle denir: "Çirkin bir iş yaptıkları zaman, <<Atalarımızı onun üzerinde bulduk ve Allah da bize onu emretti.>> derler. De ki: <<Allah çirkinliği asla emretmez!>>" (Kur'ân, A'raf suresi, 28. ayet).

Bu bölümde, Kur'ân ayetlerindeki bilgilerden şunları öğrenmiş olduk: Yahudiler ve Hristiyanlar, peygamberleri aralarından ayrılınca şirk düşmüşlerdir. Bu risk, bizim için de geçerlidir ve Allah bizi bu konuda uymaktadır. Çoğunluğa uymamız, atalarımıza uymamız veya Allah'a inanıyor olmamız bu riski ortadan kaldırmaz. Kur'ân, çoğunluğun her zaman doğru yolda olmayabileceğini söyler. Kur'ân, atalarını bilinçsizce takip eden insanların, onların düştükleri hatalara düşebileceklerini söyler. Kur'ân, müşriklerin Allah'ın varlığına inanan ama O'na daha yakın olabilmek için "şefaathiler" edinen kimseler olduklarını söyler.

İnsanoğlu, eğer uyanık olmazsa, farkında olmadan Allah'a şirk koşabilir. Bu nedenle, bir sonraki bölümde şirk türlerini anlatacağız ve şirk tehlikesini ortadan kaldırmak için nelerden uzak durmamız gerektiğini Kur'ân ayetlerindeki bilgilerle açıklayacağız.